



Kristina Kallas
Linnavolikogu liige

Teie 17.02.2022
Meie 17.03.2022 nr 1-5/05757

Vastus arupärimisele talvisest kõnniteede hooldusest

Tartu Linnavolikogu Eesti 200 fraktsioon on esitanud linnavalitsusele järelepärimise seoses Tartu linna kõnniteede talvisest hooldusest.

1. Mis põhjusel ei ole linn tegelenud libedatõrjega kõnniteedel?

Otse loomulikult on linnavalitsus tegelenud libedatõrjega kõnniteedel, kuid talvine kõnniteede hooldus oli sel talihooajal kõikidele hooldajatele kahtlemata suur väljakutse. Linnavalitsus korraldab talvist hooldust linnale kuuluvate kinnistutega külgnevatel kõnniteedel ja tähistatud vähemalt 3 m laiusega jalgrattaliiklusega kergliiklusteedel, seega on ligikaudu 40% kõigist kõnniteedest linna poolt hooldatavad ning lisaks veel ka kõikide parkide ja haljasalade jalgteed. Muid kinnistutega külgnevaid kõnniteid hooldavad vastavalt ehitusseadustikule kinnistu omanikud.

Kõnniteede puhul on linn loobunud libedusetõrjel liiva kasutamisest ning kasutusel on graniitkillustik. Graniitkillustik aitab võrreldes liiva kasutamisega oluliselt vähendada kevadist tolmuprobleemi, kui kevadpäikese käes tume killustik soojeneb ja sulab jää sisse. Nii võib libedusetõrje olla küll tehtud, ehk siis killustik maha puistatud, kuid libisemise vastu see ei kaitse. Samuti on oluline see, et kõnniteedel ei kasutata libedusetõrjeks soola ning seetõttu nakkub sadanud lumi teekattega. Kuna kõnniteedel toimub pidev liikumine, siis sõtkutakse osa lund paratamatult kõnniteedel kinni ja see jääb ka sahkamise järgselt teekattele. Talvised pidevad temperatuurikõikumised muudavad olusid veelgi keerulisemaks ning võib esineda probleemseid libedaid kõnniteelõike.

Tartu linn tellib kergliiklusteede hooldust Majandus- ja taristuministri 14.07.2015. a määruse nr 92 "Tee seisundinõuded" lisa 10 alusel. Hooldusega tuleb saavutada lumetõrje ja libedusetõrje graniitkillustikuga kuni 8-tunnise hooldustsükli jooksul. Kergliiklustee nõutavaks seisundiks on pressitud lumi või jäätunud tee, mille pind on piisavate haardeliste omadustega ja võimaldab ohutult liigelda. Lume- või jääkihis ei tohi olla ohtlikke ja liiklust häirivaid ebatasasusi. Nende tekkimisel tuleb need hiljemalt 12 tunni jooksul siluda. Tartu linn kontrollib kergliiklusteede hoolduse lepingute täitmist ArcGis kaardiprogrammi ja selle veebirakenduse kaudu, millelt on jälgitavad kõik hooldustöid tegevad masinad, lisaks tehakse regulaarseid kontrollreide ja kasutatakse linlastelt infotelefoni 1789 ja "Ametnik vastab" rubriigi kaudu laekunud tagasisidet.

Kõnniteede hooldamisele kaasa aitamiseks oleme paigutanud üle kogu linna erinevatesse asukohtadesse rohkem kui sada 300-liitrist konteinerit graniitkillustikuga, mida täidetakse terve talve vältel vastavalt vajadusele. Korterühistutele on linna finantseerimisel loodud võimalus saada libeduse tõrjeks puistematerjali Tartu Korterühistute Liidust. Järelevalvet kõnniteede ohutuse üle teostavad ehitusseadustikule tuginedes linnavalitsuse järelevalveosakonna ametnikud. Hoolduskohustust mitte täitvate kinnistuomanike puhul saavad nad eelkõige kasutada korrakaitseaduses riikliku järelevalve üldmeetmetena sätestatud teavitamist ja ettekirjutuse tegemist.

Senine järelevalvekogemus on näidanud, et võimalike probleemolukordade lahendamisel annab parima tulemuse inimestega rääkimine. Inimesed on reeglina mõistlikud ja üldjuhul piisab, kui juhtida nende tähelepanu probleemidele kõnnitee hooldamisel. Seejuures on suuline teavitamine täiesti pädev viis korrakaitseorgani sekkumiseks. Sellistes olukordades kirjalikul teel suhtlemine oleks seevastu oluliselt aeganõudvam, mis ohu kiire tõrjumise eesmärki silmas pidades ei oleks sobivaim meetod sekkumiseks.

Käesoleval talvel on järelevalveosakond võtnud ühendust kõnniteel koristamata lume pärast 202 ja libeda kõnnitee pärast 382 kinnistu omanikuga. Probleemsetest kohtadest annavad linlased teada heakorratelefonile, samuti otse järelevalveosakonna telefonile või e-postile. Ligikaudu pooltel juhtudel tuvastavad kõnnitee hooldamise puudused järelevalveosakonna ametnikud ise, kes teostavad regulaarselt heakorraalast järelevalvet. Samuti jälgivad kõnniteede seiskorda need järelevalveosakonna ametnikud, kes kontrollivad parkimisnõuete täitmist. Üldjuhul siiski inimesed teavad, et kõnniteede hooldamine on nende kohustus ja kinnistuomanikke, kes põhimõtteliselt ei plaani oma kohustust täita, reaalsuses ei olegi. Loomulikult on vaja mõnele omanikule korduvalt kohustust meelde tuletada. Samas käesoleva talve lumerohkus ja heitlikud ilmaolud on olnud kõigile rasked. Arvestada tuleb ka asjaolu, et inimesed puhastavad kõnniteid enda tööde ja tegemiste kõrvalt, mistõttu võibki neil olla vahel keeruline tagada kõnniteel igal ajal maksimaalselt hea seisukord.

2. Miks ei ole kõnniteede puhastamine linnas jätkuvalt prioriteet?

Linna poolt hooldatavate kõnniteede talihooldus toimub hankelepingus kokku lepitud tingimustel. Sahkamise ja libedusetõrje töid teostatakse vastavalt riiklikes õigusaktides sätestatud tingimustele, st kõnniteedele on määratud seisunditase ning sellega on ette antud millised tööd ja kui kiiresti peavad olema tehtud. Sellest lähtudes on ka määratletud hooldusmasinate arv ja koosseis. Kuna hooldusmasinad ei saa olla kõigis kohtades korruga, siis nõutava seisunditaseme saavutamine võib võtta mitmeid tunde aega. Täiesti kohatu on antud juhul võrrelda põhitänavate sõiduteede hooldust kõnniteede hooldusega, sest kergliiklusteede seisundinõuded ja hoolduspõhimõtted erinevad põhitänavate seisundinõuetest ja hoolduspõhimõtetest. Ainuüksi tulenevalt sellest, et kõnniteede hooldusel ei ole lubatud kasutada soola, ei saa tulemus olla sama, mis põhitänavate sõiduteel.

Väga oluline on siinkohal välja tuua, et hooldushanke puhul on kahtlemata võimalik nõuda lühemaid hooldusükkeid ja suuremat masinaparki, kuid sellega kaasneb täiendav koormus linnaelarvele. Lõppkokkuvõttes saab teenustase olla täpselt selline nagu me kokku lepime. Senini oleme lähtunud riiklikust seadusandlusest, aga võimalus on loomulikult kehtestada ka kõrgemad nõuded.

3. Mis põhjusel ei kasuta linn kõnniteede puhastamisel tehnikaid ja võtteid, mis on kasutusel Põhjamaades, sealhulgas soolaveega puhastamine?

Kõnniteede hooldamisel on väga oluline ka looduskeskkonna säästmine. Kuna kõnniteed on erinevalt sõiduteedest äärekivideta ja kulgevad väga sageli haljasalade, alleede, parkide, aedade ning peenarde kõrval, siis mõjuks soolade kasutamine kõnniteid ümbritsevale keskkonnale halvasti. Samuti kahjustaks soolade kasutamine jalanõusid ja meie neljajalgsete sõprade heaolu.

Plaanime selle aasta suve lõpuks saada konkreetsema ülevaate mujal kasutatavatest hooldusvõtetest ning parimatest praktikatest. Seejärel saame otsustada, et kas ja millises ulatuses saame tuleval talveperioodil hoolduspõhimõtteid muuta.

4. Millised muudatused on plaanis tööprotsessides ja hangetes, et saaks kõnniteed korda märtsis ja sama ei korduks järgmisel talvel?

Olemasolev tänavahoolduse hankeleping kehtib meil kuni 30.06.2027. a, kuid mingis ulatuses on seda poolte kokkuleppel võimalik muuta ja täiendada. Räägime läbi kergliiklusteede hooldustsükli aja lühendamise kriitilisemates kohtades ning taotleme keerulisemate talvede puhuks metallist kamm- või võrkteradega sahkade reservi suurendamist. See võimaldaks paksemat kinni sõidetud lumekihti õhemaks koorida. Samuti kaalume 20–25% soolalahuse kasutamise tellimist õhukese jää või härmatise korral ning ennetavaks libedusetõrjeks. Loomulikult teeb see nende objektide hoolduse senisest kallimaks, kuid hoolduse kvaliteeti silmas pidades võib anda parema tulemuse.

Ühtlasi loodame, et järgmisel talveperioodil ei tule hooldusettevõtetal silmitsi seista suure haigestunute hulga. Sel aastal esines koroonaviiruse levikust tulenevalt perioode, mil mõlemas ettevõttes oli 20-30% töötajatest samaaegselt haigestunud ning masinajuhtidest oli puudus.

Kinnistuomanike poolt hooldatavate kõnniteede puhul kavandame pilootprojekti, mille puhul soovime välja valida konkreetse piirkonna, milles paiknevatele kinnistuomanikele teeme ettepaneku viia läbi hange kõnealusesse piirkonda kõnniteede hooldaja leidmiseks. Seonduvad kulud jääksid kinnistuomanike kanda, kuid hoolduse kvaliteet saaks suure tõenäosusega parem ning kinnistuomanikud ei peaks enam ise hooldusega tegelema. Kas kinnistuomanikud on selliseks pilootprojektiks valmis, seda ei oska veel täna ette näha, kuid kindlasti soovime selle võimaluse läbi töötada.

3.-5. juunil leiab esmakordselt aset Tartu linnaruumi häkaton, mille puhul antakse osalejatele lahendamiseks erinevaid linnaruumiga seonduvaid väljakutseid. Üheks väljakutseks saab olema ka kõnniteede talihooldusega seonduv. Loodetavasti tekib osalejatel häid mõtteid, kuidas olukorda parandada ning saame tulemusi edasise töö käigus kasutada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Raimond Tamm

abilinnapea